

zaaknummer 2011 T 386

Datum beslissing: 3 januari

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

(wijlen) **[naam],**

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven (vanaf 19 maart 1959) lid van de Congregatie van Fraters CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 10 augustus 2011. Op 12 september 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Algemene Overste Fraters CMM..

Op 12 december 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn partner [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller. Namens de Congregatie is verschenen [naam] voornoemd.

Op 28 november 2011 en op 6 december 2011 zijn bij de griffie van de Klachtencommissie nog een tweetal verklaringen binnengekomen, respectievelijk van [naam] en van [naam]. Ter zitting is door de juridisch adviseur van klager nog een verklaring van [naam] overgelegd.

2. De klacht

2.1. Klager was wegens gezinsomstandigheden halverwege het derde jaar van de lagere school geplaatst in het [instelling] te [plaats]. Aangeklaagde was ten tijde van zijn verblijf daar de groepsleider. Klager had veel heimwee en werd opgevangen door aangeklaagde. De ouders van klager hadden de hulp van aangeklaagde ingeroepen, waardoor hij steeds meer het

vertrouwen van klager heeft kunnen winnen. Tijdens de periode op de lagere school werd klager regelmatig door aangeklaagde getroost. Klager keek tegen aangeklaagde op. Hij voelde zich wel vaak onzeker bij hem, zeker als hij bij aangeklaagde op schoot getrokken werd. Een gesprek bij aangeklaagde op zijn kamer heeft klager alleen maar meer onzekerder gemaakt. Aangeklaagde bleef maar vragen van wie klager het meest hield.

Tijdens de middelbare school bleef klager op het internaat. Hij sliep tezamen met zijn broer in een chambrette. Vanaf de brugklas begon het seksueel misbruik door aangeklaagde. Het misbruik vond plaats in de periode 1972 tot 1975.

Aangeklaagde kwam 's nachts vaak bij het bed van klager zitten. Hij begon eerst te praten en legde een hand op de buik van klager. Aangeklaagde ging op een gegeven moment steeds verder in zijn handelingen; hij probeerde geregeld klager te kussen en uiteindelijk ging hij ook met zijn hand onder de dekens op zoek naar het blote geslachtsdeel van klager. Klager werd dan door aangeklaagde met de hand bevredigd en tot een orgasme gebracht, voor zover dat wilde lukken. Klager was namelijk door angst vrijwel geheel verlamd en wist zich geen raad met deze situatie. Klager keek namelijk op tegen aangeklaagde die zijn leider was en deze verboden seksuele handelingen pasten geheel niet in het beeld dat klager van een geestelijke had.

Klager kan zich herinneren dat aangeklaagde gedurende tweeënhalf jaar enkele malen per week aan zijn bed kwam en hem dan seksueel misbruikte. Aangeklaagde kwam 's nachts langs als de overige surveillanten weg waren. Klager heeft ook weleens gezien dat aangeklaagde aan het bed van zijn broer zat. Klager durfde hier niet over te praten met zijn broer. Ook thuis heeft klager nooit iets durven zeggen, omdat schaamte, onzekerheid en angst de boventoon voerden.

Ten gevolge van het seksueel misbruik en de problemen die klager daarvan ondervond (te weinig slaap, veel piekeren) gingen zijn studieresultaten fors achteruit. Halverwege het derde jaar op de middelbare school is het seksueel misbruik door aangeklaagde gestopt. Klager vermoedt dat dit te maken had met het feit dat zijn resultaten zodanig slecht waren dat zijn ouders hier vragen over kwamen stellen. Klager heeft veel heisa gemaakt om weg te komen van het internaat, zonder te kunnen/durven zeggen waarom hij niet meer terug wilde gaan. Uiteindelijk is hij in de derde klas blijven zitten, waarna hij van het internaat is afgegaan.

2.2 Klager heeft met moeite zijn Havo diploma gehaald. Hij heeft een aantal moeilijke puberteitsjaren doorgemaakt. Hij wilde absoluut verborgen houden dat hij slachtoffer was geworden van seksueel misbruik. Daarnaast was hij op zoek naar zijn eigen seksuele geaardheid.

Klager heeft uiteindelijk de ouderlijke woning verlaten. Klager was ten gevolge van het seksueel misbruik erg onzeker geworden en heeft daardoor een negatief zelfbeeld gekregen. Hij is gaandeweg depressief geraakt en heeft begin jaren '90 gedurende meer dan een half jaar psychologische hulp in geroepen. Klager heeft toen voor het eerst over het seksueel misbruik gesproken. Op zijn werk als verpleegkundige merkte hij dat hij er veel last van begon te krijgen dat hij zijn verleden altijd maar moest wegstoppen en steeds maar weer positief mee moest doen met anderen. Niemand mocht immers het misbruik ontdekken.

Na de psychologische hulp kon klager wel weer vooruit, maar eind jaren '90 kreeg hij onverklaarbare klachten. Er werd uiteindelijk ME als ziekte gediagnosticeerd. Klager werd uiteindelijk afgekeurd en ontving een 100% WAO-uitkering. Hij heeft duidelijk het gevoel dat hij ten gevolge van het seksueel misbruik altijd op de toppen van zijn tenen heeft moeten lopen om maar te voorkomen dat iemand zou ontdekken wat er met hem gebeurd was.

Klager heeft aanvankelijk een deel van zijn werk kunnen oppakken, maar door complicaties na een herniaoperatie is hij in de WAO gebleven en na een herkeuring uiteindelijk voor 60% afgekeurd.

Klager heeft sinds hij begonnen is met de procedure bij Hulp en Recht weer hulp gezocht bij een psycholoog. Hij blijft medicatie gebruiken tegen stemmingswisselingen.

Klager heeft op 20-jarige leeftijd zijn huidige partner leren kennen, hij woont al 32 jaar gelukkig met hem samen. Reeds lang geleden heeft klager zijn partner verteld over het seksueel misbruik.

Klager heeft momenteel geen werk. Hij doet wel vrijwilligerswerk.

Klager is er mee bekend dat eerder onder klachtnummer 2010 T 035 een klacht tegen aangeklaagde is ingediend. Daarnaast is klager er mee bekend dat [naam], via zijn advocaat, ook een klacht tegen aangeklaagde voorbereidt.

2.3 Het doel van de klachtenprocedure is het verkrijgen van erkenning van hetgeen klager is aangedaan. Aan de Klachtencommissie wordt dan ook verzocht de Congregatie te adviseren de klacht gegrond te verklaren. Klager wenst dat het advies zich richt op de vermindering van het leed dat hem is aangedaan. Klager hoopt dat, voor zover nog zinvol, maatregelen worden genomen tegen diegenen die toen verantwoordelijk waren en nu nog posities binnen de orde bekleden. Voorts verzoekt klager om een financiële compensatie voor het aangedane leed en wil hij graag een gesprek aangaan met de huidige overste, teneinde te proberen om tot een afronding van dit hele proces van verwerking te komen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Overste] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde is vanaf november 1965 tot juni 1980 surveillant geweest op [instelling] in [plaats]. [Overste] concludeert dat in de archieven geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik. Over het waarheidsgehalte van de feiten kan geen uitspraak worden gedaan, maar het feit dat ook een andere klager zich heeft gemeld met betrekking tot seksueel misbruik door aangeklaagde maakt de klacht van klager meer aannemelijk.

Ter zitting heeft [overste] aangegeven dat hij zeer recent een goed gesprek heeft gehad met klager. [Overste] heeft zowel tijdens dat gesprek als ter zitting benadrukt dat hij niet twijfelt aan de geloofwaardigheid van het verhaal van klager. Hij zal dan ook het advies van de Klachtencommissie geheel overnemen.

Nu ter zitting duidelijk is geworden dat er meerdere personen een klacht hebben ingediend tegen aangeklaagde moet [overste] tot zijn spijt constateren dat aangeklaagde in genoemd internaat meerdere minderjarige jongens seksueel heeft misbruikt.

[Overste] heeft ter zitting nog verklaard aangeklaagde zelf te hebben gekend. Aangeklaagde dwong zeker een bepaald gezag af.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden

verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3 Er zijn bijna veertig jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Mede door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden en wel dat klager gedurende tweeënhalf jaar enkele malen per week 's nachts in zijn eigen bed door aangeklaagde onzedelijk werd betast in zijn schaamstreek en door aangeklaagde ook meermalen werd bevredigd.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt niet alleen door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld, maar ook door de inhoud van de schriftelijke verklaringen/klachten van [naam], [naam] en [naam]. Uit deze verklaringen blijkt dat aangeklaagde in genoemd internaat steeds op dezelfde wijze minderjarige jongens in hun bed tijdens de nachtrust onzedelijk heeft betast en ook heeft bevredigd.

Op 16 december 2011 is - zoals reeds ter zitting was aangekondigd - bij de Klachtencommissie ook nog een schriftelijke verklaring/klacht van [naam] d.d. 3 december 2011 binnengekomen. Ook deze verklaring acht de Klachtencommissie dienstig als steunbewijs voor het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

De Klachtencommissie is op grond van het bovenstaande van oordeel dat het door klager gestelde frequente misbruik plaats heeft gevonden en dat zijn klacht gegrond verklaard dient te worden.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud, een kwetsbare leeftijd. Klager was eenzaam en had veel last van heimwee. Aangeklaagde heeft op een zeer kwalijke wijze misbruik gemaakt van het vertrouwen dat zowel klager als zijn ouders in hem hadden gesteld. Bovendien heeft aangeklaagde misbruik gemaakt van zijn positie als groepsleider, surveillant en als religieus en heeft hij door zijn handelwijze inbreuk gemaakt op de lichamelijke en psychische integriteit van klager.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [Overste] heeft daartoe een eerste stap gedaan door zowel tijdens een gesprek met klager als tijdens de zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6 Over het verzoek van klager om financiële compensatie kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van Fraters CMM de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 3 januari 2012 door:

mr. B.F. de Poorter, voorzitter; drs. A.A.M. Oostveen en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie Fraters CMM en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.